

دفترچه پاسخ ✓

سال دهم انسانی

۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

طراحان:

حسین رضایی، فاطمه منصورخاکی، درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس پور، محمد جهان بین، ابوالفضل تاجیک، مریم آقاباری، بهزاد جهان بخش	عربی، (بان قرآن (۱)
شهرام آموزگار، محمد بحیرایی، هاشم زمانیان، محمد گودرزی	ریاضی و آمار (۱)
احسان عالی نژاد، سارا معصوم زاده، فاطمه صفری، سارا شریفی	اقتصاد
محمد نورانی، سعید جعفری، ابراهیم رضایی مقدم، پرگل رحیمی	علوم و فنون ادبی (۱)
علی محمد کریمی، محدثه صفاری، حبیبه محبی	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان
علی محمد کریمی، محدثه صفاری، حبیبه محبی	جغرافیای ایران
فروغ نجمی تیموریان، بهروز یحیی، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی، آزاده میرزایی	مامعه شناسی (۱)
مهسا عفتی، نیما جواهری، فرهاد علی نژاد	مناطق

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو	مسئول درس های مستندسازی
عربی، (بان قرآن (۱)	فاطمه منصورخاکی	فاطمه منصورخاکی	درویشعلی ابراهیمی	امیرحسین کماتی	لیلا ایزدی
ریاضی و آمار (۱)	حمید زرین کفش	حمید زرین کفش	محمد بحیرایی، احسان غنی زاده	_____	سمیه اسکندری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	_____	_____	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی (۱)	پرگل رحیمی	پرگل رحیمی	الهام محمدی	سوگند پیگلری	الناز معتمدی
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	محدثه صفاری	محدثه صفاری	بهروز یحیی، حبیبه محبی	_____	فاطمه فوقانی
جغرافیای ایران	_____	_____	_____	_____	_____
مامعه شناسی (۱)	حبیبه محبی	حبیبه محبی	_____	سوگند پیگلری	زهره قموشی
مناطق	مهسا عفتی	مهسا عفتی	_____	فرهاد علی نژاد	_____

مدیر گروه	فاطمه منصورخاکی
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس زیدی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف نگار و صفحه آرا	زهره تاجیک
نظارت چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

عربی، زبان قرآن (۱)

۱- گزینه «۲»

(مسیر رضایی)

«عندما: وقتی، هنگامی که، زمانی که / «ذهب»: رفت (رد گزینه های ۳ و ۴) / «إلى» الصَّيدلية: به داروخانه / «ما أعطى»: نداد (رد گزینه های ۳ و ۴) / «الصَّيدلية»: داروخانه دار / «أدويتها»: داروهایش (رد گزینه های ۱ و ۳) / «لأنها»: زیرا او، چون او / «ما كان عندها»: نداشت (رد گزینه های ۳ و ۴) / «وصفة»: نسخه ای

(ترجمه)

۲- گزینه «۱»

(اسماعیل یونس پور)

«يجب»: باید، لازم است / «أن يعرف»: که بداند (رد گزینه های ۲ و ۴) / «كلُّ امرئ»: هر فردی، هر شخصی / «مقدار الوقود الذي يحتاجه»: میزان (اندازه) سوختی را که به آن نیاز (احتیاج) دارد (رد سایر گزینه ها) / «فی حياته اليومية»: در زندگی روزانه خود (رد گزینه ۳) / «حتى»: تا / «لا تضع»: هدر نرود (رد سایر گزینه ها) / «الطاقة»: انرژی

(ترجمه)

۳- گزینه «۳»

(فاطمه منصور فاکلی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «طعام» اسم مفرد به معنی «غذا» است.

گزینه «۲»: «كنت أنتظر»: منتظر می ماندم

گزینه «۴»: «يُنْقَلُ» منتقل می شود (فعل مضارع مجهول)

(ترجمه)

۴- گزینه «۱»

(فاطمه منصور فاکلی)

«تَصْنَعُ» فعل مضارع مجهول به معنای «درست می شود» است.

(ترجمه)

۵- گزینه «۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

ترجمه همه گزینه ها:

گزینه «۱»: این داروها را برای چه کسی می خری؟ / آن ها را برای همکلاسی هایم می خری! (نادرست)

گزینه «۲»: چرا به من آمپیسیلین نمی دهی؟ / زیرا فروش آن بدون نسخه مجاز است (نادرست)

گزینه «۳»: وقت ناهار کی هست؟ / از هفت و نیم تا نه. (نادرست)

گزینه «۴»: غذای صبحانه چیست؟ / چای و کره و مربای سیب. (درست)

(مکالمه)

۶- گزینه «۳»

(مهمرب جهان بین)

صورت سؤال گزینه ای را می خواهد که در آن همه کلمات قرابت معنایی نداشته باشند. در گزینه «۳» کلمه «إنذار: هشدار» با دو کلمه دیگر (نفت و گاز) ارتباط معنایی ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: دریا - رودخانه - اقیانوس: با هم ارتباط معنایی دارند.

گزینه «۲»: صبحانه - ناهار - شام: با هم ارتباط معنایی دارند.

گزینه «۴»: جغد - کبوتر - کلاغ: با هم ارتباط معنایی دارند.

(مفهوم)

۷- گزینه «۴»

(ابوالفضل تاپیک)

صورت سؤال گزینه ای را می خواهد که کلمات مبنی در آن بیشتر از سایر گزینه ها باشد. در گزینه «۴» پنج کلمه مبنی به کار رفته است: «مَن - ساعد - كَ - فی - كَ».

نکته مهم درسی:

کلمات مبنی: ۱- همه حروف ۲- همه فعل های ماضی و امر ۳- دو صیغه للغائبات و للمخاطبات در فعل مضارع ۴- ضمیر ۵- اسم های اشاره (به جز حالت های مثنای آن) ۶- اسم های موصول (به جز حالت های مثنای آن) ۷- اسم های استفهام ۸- اسم های شرط

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: سه کلمه مبنی به کار رفته است: «إبحث - عن - فی».

گزینه «۲»: یک کلمه مبنی به کار رفته است: «طَبَخَتْ».

گزینه «۳»: چهار کلمه مبنی به کار رفته است: «مِن - أين - أنت - ی».

(معرب و مبنی)

۸- گزینه «۳»

(درویشعلی ابراهیمی)

در این گزینه فعل مجهول نداریم که نیاز به نایب فاعل داشته باشیم. فعل «يُخْرِجُ» فعل مضارع معلوم از باب «افعال» است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «السَّمَاءُ» نایب فاعل برای فعل مجهول «فُتِحَتْ» است.

گزینه «۲»: «صوت» نایب فاعل برای فعل مجهول «لا يُسمَعُ» است.

گزینه «۴»: «الأصدقاء» نایب فاعل برای فعل مجهول «يُعرف» است.

(فعل معلوم و مجهول)

۹- گزینه «۴»

(مریم آقاییاری)

در این گزینه «طَلَّاب» جمع مکسر است، اما نایب فاعل نیست، بلکه مضاف الیه است. «اسم» نایب فاعل برای فعل مجهول «كُتِبَ» است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «توافذ: پنجره ها» نایب فاعل و جمع مکسر است.

گزینه «۲»: «أَسنان: دندان ها» نایب فاعل و جمع مکسر است.

گزینه «۳»: «الأطعمة: غذاها» نایب فاعل و جمع مکسر است.

(فعل معلوم و مجهول)

۱۰- گزینه «۱»

(بهزار جهان بخش)

در این گزینه «ساعتد» فعل ماضی سوم شخص مفرد مؤنث (لغائبة) از باب مفاعلة است و عین الفعل آن باید فتحه داشته باشد (غ).

(فیض مرکبات)

ریاضی و آمار (۱)

ابتدا میانگین داده‌ها را می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{2+2+4+5+7+9+2+8}{8} = \frac{40}{8} = 5$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{2 \times (2-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (7-5)^2 + (9-5)^2 + (2-5)^2 + (8-5)^2}{8}}$$

$$= \sqrt{\frac{2 \times (-3)^2 + (-1)^2 + (0)^2 + (2)^2 + (4)^2 + (-3)^2 + (3)^2}{8}}$$

$$= \sqrt{\frac{52}{8}}$$

$$= \sqrt{\frac{52}{8}} = \sqrt{\frac{13}{2}}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۱)

۱۴- گزینه «۴»

(هاشم زمانیان)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و سپس چارک‌ها را می‌یابیم که

چارک‌ها به صورت زیر مشخص شده‌اند:

$$12, 13, \underbrace{13, 14}_{Q_1=13.5}, 15, \underbrace{16, 18}_{Q_2=17}, 19, \underbrace{20, 21}_{Q_3=20.5}, 25, 26$$

حال اگر داده‌های کوچک‌تر از چارک اول و بزرگ‌تر از چارک سوم را حذف کنیم،

داده‌های باقی‌مانده به صورت زیر می‌باشند:

$$14, 15, 16, 18, 19, 20$$

$$\bar{x} = \frac{14+15+16+18+19+20}{6} = \frac{102}{6} = 17$$

حال با توجه به رابطه واریانس داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(14-17)^2 + (15-17)^2 + (16-17)^2 + (18-17)^2 + (19-17)^2 + (20-17)^2}{6}$$

$$= \frac{(-3)^2 + (-2)^2 + (-1)^2 + (1)^2 + (2)^2 + (3)^2}{6}$$

$$= \frac{9+4+1+1+4+9}{6} = \frac{28}{6} = \frac{14}{3}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۸)

(شهرام آموزگار)

۱۱- گزینه «۲»

در یک جامعه نرمال تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله دو انحراف معیار از میانگین

قرار دارند، با توجه به این مفهوم داریم:

$$(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma) = (44, 56)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bar{x} - 2\sigma = 44 & \bar{x} = 50 \Rightarrow 50 - 2\sigma = 44 \Rightarrow \sigma = 3 \\ \bar{x} + 2\sigma = 56 & \bar{x} = 50 \Rightarrow 50 + 2\sigma = 56 \Rightarrow \sigma = 3 \end{cases}$$

واریانس برابر مجذور انحراف معیار است:

$$\sigma^2 = (3)^2 = 9$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)

۱۲- گزینه «۳»

(مهمان کوروزی)

با توجه به نمودار، داده‌ها را از کوچک به بزرگ می‌نویسیم:

$$1, 2, 2, 2, 3, 5, 7, 8, 8, 8, 8, 10, 10, 11, 11, 11, 11, 13, 13, 13, 13, 14, 14, 15$$

تعداد داده‌ها ۲۳ تا است که عددی فرد است، لذا میانه برابر داده وسطی یعنی داده

دوازدهم است که در این داده‌ها $Q_2 = 10$ است. حال چارک اول، میانه داده‌های

قبل از چارک دوم یا میانه است و چون تعداد داده‌های قبل از میانه فرد است، لذا

چارک اول داده وسطی است، یعنی داده ششم $Q_1 = 5$ و به همین ترتیب چارکسوم میانه داده‌های بعد از میانه است که داده هجدهم است که در اینجا $Q_3 = 13$

است.

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۹۴، ۹۵ و ۱۰۶)

۱۳- گزینه «۳»

(هاشم زمانیان)

$$2, 2, 4, 5, 7, 9, 3, 8$$

۱۵- گزینه «۴»

(معمد بفرمایید)

ابتدا با توجه به رابطه کلی واریانس داریم:

$$x_1, x_2, x_3, \dots, x_{15}, 12, 13, 13, 18 \Rightarrow \bar{x} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{15} - \bar{x})^2}{19} \quad \bar{x} = 14 \rightarrow \sigma^2 = 6$$

$$s = \frac{(x_1 - 14)^2 + (x_2 - 14)^2 + \dots + (x_{15} - 14)^2 + (12 - 14)^2 + (13 - 14)^2 + (13 - 14)^2 + (18 - 14)^2}{19}$$

$$\Rightarrow (x_1 - 14)^2 + (x_2 - 14)^2 + \dots + (x_{15} - 14)^2 = 92$$

حال با حذف داده‌های ۱۸، ۱۳، ۱۳، ۱۲ میانگین در حالت جدید برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{15} + 12 + 13 + 13 + 18}{19} \quad \bar{x} = 14$$

$$x_1 + x_2 + \dots + x_{15} + 56 = 266$$

$$\Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{15} = 210$$

$$\bar{x}' = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{15}}{15} \Rightarrow \bar{x}' = \frac{210}{15} = 14$$

پس میانگین در حالت جدید تغییر نمی‌کند و واریانس داده‌های جدید برابر است با:

$$\sigma'^2 = \frac{(x_1 - 14)^2 + (x_2 - 14)^2 + \dots + (x_{15} - 14)^2}{15} = \frac{92}{15} = 6 \frac{13}{15}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۱۶- گزینه «۱»

(شهر ۴ آموزشگار)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و میانه را می‌یابیم که برابر میانگین

دو داده وسطی است و چارک اول و سوم به ترتیب میانه داده‌های قبل و بعد از میانه

است که به ترتیب $Q_3 = 20, Q_1 = 13$ است.

$$9, 12, 13, 17, \quad Q_1 = \frac{17+18}{2} = 17.5, \quad 19, 20, 22, 28, \quad Q_3$$

در این حالت دامنه میان‌چارکی برابر است با:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 20 - 13 = 7$$

حال اگر به داده‌های کوچک‌تر از میانه ۴ واحد اضافه کنیم، داریم:

$$9 + 4, 12 + 4, 13 + 4, 17 + 4, 17 + 4, 18, 19, 20, 22, 28$$

$$13, 16, 17, 21, 21, 18, 19, 20, 22, 28$$

حال داده‌ها را در حالت جدید، مجدد مرتب می‌کنیم و چارک‌ها را می‌یابیم:

$$13, 16, 17, 18, \quad Q_1 = \frac{17+20}{2} = 18.5, \quad 21, 21, 22, 28, \quad Q_3$$

$$Q_3' = \frac{19+20}{2} = 19.5$$

$$(IQR)' = Q_3' - Q_1' = 21 - 17 = 4$$

لذا دامنه میان‌چارکی در حالت جدید نسبت به حالت اول ۳ واحد کاهش می‌یابد.

$$(IQR)' - IQR = 4 - 7 = -3$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۹۳ و ۹۵)

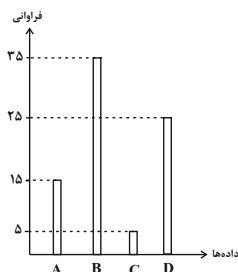
۱۷- گزینه «۲»

(معمد گورری)

ابتدا مجموع فراوانی کل دسته‌ها را می‌یابیم:

$$n_{\text{کل}} = n_A + n_B + n_C + n_D$$

$$n_{\text{کل}} = 15 + 35 + 5 + 25 = 80$$

حال درصد فراوانی هر دسته را می‌یابیم:

$$A \text{ درصد فراوانی دسته } = \frac{n_A}{n_{\text{کل}}} \times 100 = \frac{15}{80} \times 100 = 18.75 \%$$

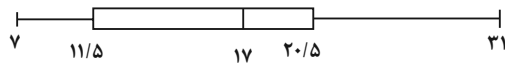
$$B \text{ درصد فراوانی دسته } = \frac{n_B}{n_{\text{کل}}} \times 100 = \frac{35}{80} \times 100 = 43.75 \%$$

$$C \text{ درصد فراوانی دسته } = \frac{n_C}{n_{\text{کل}}} \times 100 = \frac{5}{80} \times 100 = 6.25 \%$$

است حال با توجه به چارک‌ها، نمودار جعبه‌ای به صورت $Q_3 = \frac{20+21}{2} = 20.5$

زیر می‌باشد:

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

(هشتم زمانیان)

۲۰- گزینه «۱»

۳, ۴, x, ۱۱, ۱۳, ۱۴, y, ۱۹, ۲۱, z, ۲۷, ۳۱, ۳۷

چون تعداد داده‌ها فرد است، لذا میانه برابر داده وسطی می‌باشد که در این جا y

است ولی با توجه به نمودار میانه برابر ۱۶ است. پس $y = 16$ است از طرفی چارک

اول، میانگین داده‌های x و ۱۱ و چارک سوم میانگین داده‌های z و ۲۷ است. با

توجه به صورت سؤال که میانگین داده‌های داخل جعبه را داده است، پس داریم:

داده‌های داخل جعبه: ۱۱, ۱۳, ۱۴, ۱۶, ۱۹, ۲۱, z

$$\bar{x} = \frac{11+13+14+16+19+21+z}{7} \quad \bar{x}=17 \rightarrow 17 = \frac{94+z}{7}$$

$$\Rightarrow 94+z=119 \Rightarrow z=25$$

حال با توجه به نمودار که فاصله میانه از چارک اول و سوم داده شده است، داریم:

$$Q_1 = \frac{x+11}{2}$$

$$Q_3 = \frac{z+27}{2} = \frac{25+27}{2} = 26$$

$$\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 - Q_2} = \frac{\Delta h}{Q_3 - Q_2} = \frac{5}{4} \quad \frac{Q_3 - Q_2}{Q_3 - Q_1} = \frac{5}{4} \quad \frac{26 - 16}{26 - Q_1} = \frac{5}{4}$$

$$\Rightarrow 16 - Q_1 = 8 \Rightarrow Q_1 = 16 - 8 = 8$$

حال داریم:

$$8 = \frac{x+11}{2} \Rightarrow x+11=16 \Rightarrow x=5$$

$$x+y+z=5+16+25=46$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

$$D \text{ درصد فراوانی دسته } = \frac{25}{80} \times 100 = 31.25\%$$

با توجه به مقادیر به دست آمده، نمودار گزینه «۲» صحیح است.

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

۱۸- گزینه «۳»

(ممبر بهیاری)

در نمودار دایره‌ای، مجموع زوایای مرکزی همه گروه‌ها برابر 360° است که با توجه

به این نکته، زاویه مرکزی مربوط به گروه C برابر است با:

گروه	A	B	C	D	E
زاویه مرکزی	۲۷	۱۲۶	x	۴۵	۷۲

$$\alpha_A + \alpha_B + \alpha_C + \alpha_D + \alpha_E = 360^\circ \Rightarrow 27^\circ + 126^\circ + x + 45^\circ + 72^\circ = 360^\circ$$

$$x + 270^\circ = 360^\circ \Rightarrow x = 360^\circ - 270^\circ = 90^\circ$$

$$\alpha_C = \frac{\text{تعداد کارکنان گروه C}}{\text{تعداد کل کارکنان}} \times 360^\circ$$

$$90^\circ = \frac{n_C}{200} \times 360^\circ \Rightarrow n_C = 50$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۲)

۱۹- گزینه «۲»

(شهر ۳ آموزگار)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و سپس چارک‌ها را می‌یابیم:

۷, ۸, ۱۰, ۱۳, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۷, ۱۸, ۲۰, ۲۱, ۲۴, ۳۱

تعداد داده‌ها فرد است و میانه برابر داده وسطی یعنی داده هفتم $Q_2 = 17$ و چارک

اول میانه داده‌های قبل از میانه که در این جا چون تعداد داده‌های قبل از میانه، زوج

است، میانگین داده‌های سوم و چهارم برابر $Q_1 = \frac{10+13}{2} = 11.5$ و چارک سوم

میانه داده‌های بعد از میانه یعنی میانگین داده‌های دهم و یازدهم

اقتصاد

۲۱- گزینه «۳»

(سارا معصوم زاده)

الف) در اقتصاد معمولاً کشورهایی را که از قدرت تولیدی بالاتر و درآمد بیش‌تری برخوردار باشند، پیشرفته‌تر می‌دانند (بخش اول همه گزینه‌ها صحیح است).

ب) مهم‌ترین دلیل برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است.

پ) گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور را معادل افزایش درآمد در نظر می‌گیرند.

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۲)

۲۲- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی
سهام تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند +

$$۳۲۰ = ۴۵۰ - x + ۳۵ \Rightarrow ۳۲۰ = ۴۸۵ - x \Rightarrow x = ۱۶۵$$

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۲۳- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف)

$$۲ = \text{سهام دهک پنجم} - ۱۱ \Rightarrow ۲ = \text{سهام دهک پنجم} - \text{سهام دهک ششم}$$

$$\Rightarrow \text{درصد } ۹ = \text{سهام دهک پنجم}$$

$$۹ = ۳ - \text{سهام دهک هفتم} \Rightarrow ۹ = \text{سهام دهک دوم} - \text{سهام دهک هفتم}$$

$$\Rightarrow \text{درصد } ۱۲ = \text{سهام دهک هفتم}$$

مجموع کل سهام دهک‌ها به جز سهام دهک دهم - ۱۰۰ = سهام دهک دهم

$$= ۱۸ \text{ درصد } (۱۷ + ۱۴ + ۱۱ + ۹ + ۷ + ۷ + ۳ + ۲) - ۱۰۰ =$$

(ب)

$$۹ = \frac{۱۸}{۲} = \frac{\text{سهام دهک دهم}}{\text{سهام دهک اول}} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور A}$$

وضعیت توزیع درآمد در کشوری عادلانه‌تر است که شاخص دهک‌هایش، کوچک‌تر

باشد. پس توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک‌های ۷، نسبت به کشور A با

شاخص دهک‌های ۹ عادلانه‌تر است.

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۴- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

بررسی موارد نادرست:

ب) افزایش میزان تولید برابر با رشد است. پیشرفت اقتصادی، مؤلفه‌هایی علاوه بر رشد دارد.

ج) سرمایه انسانی با آموزش افزایش می‌یابد.

د) شاخص بهبود فضای کسب و کار از مؤلفه‌های مؤثر در شاخص توسعه انسانی نیست.

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸، ۱۲۴، ۱۲۵ و ۱۲۷)

۲۵- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

$$۱۳۸۹ \text{ واقعی سال } GDP = (۲۰ \times ۸۰) + (۹۰ \times ۱۰) = ۱,۶۰۰ + ۹۰۰$$

$$= ۲,۵۰۰ \text{ ریال}$$

$$= \text{محاسبه } GDP \text{ واقعی سال } ۱۳۹۰ \text{ براساس سال } ۱۳۸۹$$

$$= ۳,۶۰۰ \text{ ریال } (۱۲۰ \times ۱۰) + (۳۰ \times ۸۰) = ۲,۴۰۰ + ۱,۲۰۰ =$$

(خطای صفری)

۲۸- گزینه «۲»

مراحل بودجه‌بندی:

- از هر منبعی که درآمدی به دست می‌آورد، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهانه فهرست کنید.

- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهانه با یکدیگر مقایسه کنید.

- اگر هزینه‌ها بیش‌تر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کرده‌اید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

(امسان عالی‌نژاد)

۲۹- گزینه «۴»

هزینه‌های متغیر و ثابت را باید فهرست کنیم اما نیازی به تغییر و تبدیل ندارند.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

(امسان عالی‌نژاد)

۳۰- گزینه «۱»

(ب)

میلیون تومان $9 + 8 + 6 + 3 + 9 = 35$: مجموع مخارج سالانه

(الف)

درآمد باقی‌مانده $90 - 35 = 55$

میلیون تومان $55 \times \frac{20}{100} = 11$: خمس

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۳۶)

$$\text{GDP واقعی سال } 1389 - \text{GDP واقعی سال } 1390 = \text{رشد واقعی سال } 1390 \times 100$$

$$= \frac{3,600 - 2,500}{2,500} \times 100 = 44 \text{ درصد}$$

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۲۶- گزینه «۱»

(سارا معصوم‌زاده)

تشریح موارد نادرست:

- اقلام مصرفی که خریده‌ایم ولی از آن استفاده نمی‌کنیم باید محاسبه و خمس آن‌ها پرداخت شود.

- اگر هزینه‌ها بیش‌تر از درآمد بود می‌توانیم مخارج غیرضروری را کم کنیم.

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳، ۱۳۷ و ۱۳۸)

۲۷- گزینه «۱»

(سارا معصوم‌زاده)

$$7 + 13 + 5 + 4 + 4 + 4 + 6 + 5 = 44 / 5 = \text{مخارج}$$

مخارج - درآمد = پس‌انداز

$$48 - 44 / 5 = 3 / 5 = \text{پس‌انداز}$$

این فرد $3/5$ میلیون تومان پس‌انداز دارد و برای جبران هزینه ناخواسته

$1/5$ ، $(5 - 3 / 5 = 1 / 5)$ میلیون تومان کم دارد. بنابراین باید $1/5$ میلیون تومان از

تفریحاتش را کاهش دهد.

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۳۶)

سوالات گواه (آشنا)

۳۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

مانند کارهایی که در خانه انجام می‌گیرد یا خدماتی که در خیریه‌ها به صورت داوطلبانه ارائه می‌شود و پولی برای آنها رد و بدل نمی‌گردد، اگر چه دارای ارزش بالایی هستند، اما در محاسبات تولید ناخالص داخلی غایب‌اند.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۳۲- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

(ارزش افزوده بخش کشاورزی) $= 1/5$ ارزش افزوده بخش ساختمان

میلیارد ریال $= 100,925 = 1/5 \times 67,290$

$67,290 + 392,500 + 545,890 + 100,925$ = تولید ناخالص داخلی

میلیارد ریال $= 1,106,615$

تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص داخلی سرانه (ب) جمعیت کل

ریال $= \frac{1,106,615,000}{80} = 13,832,687/5$

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۳۳- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

الف) رشد به معنای افزایش تولید است، بنابراین مفهومی کمی است.

ب) رکود، نقطه مقابل رشد و پیشرفت است.

ج) یک کشور پیشرفته می‌تواند در شرایط بحرانی نیازهای اولیه خودش را تأمین کند.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۱۸)

۳۴- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

با فرض سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه، خواهیم داشت:

$(120 \times 700) + (400 \times 75) = 114,000$ = تولید کل در سال ۹۲ به قیمت جاری

$(60 \times 700) + (300 \times 75) = 64,500$ = تولید کل در سال ۹۲ به قیمت ثابت

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۳۵- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود. هر چه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۵)

۳۶- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

خرج کردن، مربوط به حوزه برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف است. حفظ و رشد درآمد، شامل فعالیت‌هایی نظیر پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۲۹)

۳۷- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

هر درآمدی که به‌دست می‌آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بیاورد، به همان میزان که زیاد آمده است، مشمول خمس قرار می‌گیرد؛ یعنی موظفیم که ۲۰ درصد آن را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم.

سال مالی از همان روزی که اولین درآمدتان را به دست آورده‌اید، شروع می‌شود.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۸)

۳۸- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

میلیون تومان $24 = 5 + 2 + 4 + 10 + 3$ = مجموع مخارج سال گذشته
مخارج سال قبل این خانواده ۲۴ میلیون تومان بوده است که با احتساب نرخ تورم ۱۰ درصد، امسال به ۲۶/۴ میلیون تومان افزایش می‌یابد.

$24 + (24 \times \frac{10}{100}) = 26/4$ = مخارج امسال با احتساب تورم

میلیون تومان $26/4$ =

این خانواده ۱۰ میلیون تومان پس‌انداز هم دارد، بنابراین حداقل درآمد لازم $16/4$ = میلیون تومان $(16/4 - 10 = 26/4)$ است.

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۳۹- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

تشریح موارد نادرست:

- خمس و زکات هر دو از واجبات مالی اسلام هستند.

- بعد از گذشت یک سال، اقلام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن استفاده نکرده‌اید، مشمول خمس می‌شوند.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۸)

۴۰- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

شخص A می‌تواند کل تفریحات خود به اندازه ۱/۵ میلیون تومان را حذف کند. هم‌چنین برای ۱/۵ میلیون تومان باقی مانده می‌تواند از پس‌انداز خود خرج کند، پس پس‌انداز او به ۲۱/۰۵ میلیون تومان تغییر می‌کند $(22/55 - 1/5 = 21/05)$.

یعنی $\frac{1/5}{22/55} \times 100 \approx 6/65$ درصد پس‌انداز او کاهش پیدا می‌کند.

شخص B نیز می‌تواند این ۳ میلیون تومان را به‌طور کامل از پس‌اندازش خرج کند.

بنابراین پس‌انداز او $12/82 = \frac{3}{23/4} \times 100 \approx 12/82$ درصد کاهش می‌یابد.

(بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۳۶)

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- گزینه ۴

(پرگل ریمی)

طبق گفته کتاب درسی، اگر شعری به صورت بی‌وزن درآید، زیبایی و شورانگیزی‌اش را از دست می‌دهد.

نکته مهم درسی:

ممکن است شعر بدون وزن هم تأثیرگذار و آهنگین باشد (آهنگ درونی شعر).

(قافیه، صفحه ۸۸)

۴۲- گزینه ۱

(پرگل ریمی)

طبق تبصره ذکر شده در کتاب درسی، به آخر واژه‌های قافیه ممکن است یک یا چند حرف الحاق شود. حرف یا حروف الحاقی نیز جزء حروف مشترک قافیه‌اند و رعایت آن‌ها لازم است.

در گزینه «۱» واژه‌های قافیه «سامان» و «ایمان» است که حروف قافیه آن طبق قاعده «۲»، «ان» می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲» واژه‌های قافیه «سوی» و «موی» هستند که حرف «ی» بر آن‌ها الحاق شده است و طبق قاعده «۱»، حرف قافیه مصوت بلند «و» می‌باشد.

گزینه «۳» «تنهایی» و «بازایی» واژه‌های قافیه هستند و طبق قاعده «۱»، «+ یی» حرف قافیه است، «+» حرف اصلی و «یی» حروف الحاقی.

گزینه «۴» واژه‌های قافیه «تنگنای» و «پای» هستند. حرف «ی» برای تلفظ بهتر به آن‌ها الحاق شده است، در نتیجه حروف اصلی قافیه طبق قاعده «۱»، مصوت بلند «ا» می‌باشد.

(قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۴۳- گزینه ۲

(پرگل ریمی)

به حرف یا حروف مشترکی که در پایان واژه‌های قافیه می‌آید، حروف قافیه می‌گویند. واژه‌های قافیه در بیت گزینه «۲»، «دمی» و «غمی» می‌باشد و حروف مشترک آن‌ها، «_ می» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» _ ر حروف قافیه است.

گزینه «۳» _ شتیم حروف قافیه است.

گزینه «۴» _ ست حروف قافیه است.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۴۴- گزینه ۳

(سعیر یعفری)

... در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، نثر پارسی تازه ظهور کرده بود. در نیمه قرن پنجم با دوره بلوغ آن مواجه می‌شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.

(زبان و ادبیات فارسی در سره‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۲)

۴۵- گزینه ۱

(سعیر یعفری)

خواجیه عبدالله انصاری، نثر موزون را به کمال رساند، آن چنان که می‌توان آثار وی را سرآمد همه نثرهای موزون فارسی شمرد. دوره رواج نثر فنی، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، «کلیله و دمنه» است.

(زبان و ادبیات فارسی در سره‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۴۶- گزینه ۱

(سعیر یعفری)

سجع: هر کجا جسته ضخیم‌تر و آواز آن هایل‌تر منفعت آن کم‌تر / تشبیه: مرکب زبان (زبان و ادبیات فارسی در سره‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۴)

۴۷- گزینه ۱

(ابراهیم رضایی مقدم)

برای تکمیل عبارت «الف»، «انوری» و عبارت «ب»، «ناصرخسرو» و عبارت «ج»، «نظامی» مناسب است.

(زبان و ادبیات فارسی در سره‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۱)

۴۸- گزینه ۳

(ابراهیم رضایی مقدم)

موارد «ب» و «د» از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده پنجم و ششم هستند.

(زبان و ادبیات فارسی در سره‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۰)

۴۹- گزینه ۱

(مهمر نورانی)

واژه‌های قافیه: «نس» و «خرس» است. حروف مشترک قافیه تنها صامت «س» است که نمی‌تواند طبق هیچ کدام از قاعده‌های یک و دو قافیه باشد (کمبود مصوت یا صامت قبل از آن)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲» واژه‌های قافیه «جوان، بدان» حروف مشترک «ان» مصوت + یک صامت، حرف روی «ن» قافیه طبق قاعده «۲» است.

گزینه «۳» واژه‌های قافیه «چنان، آسمان» حروف مشترک «ان» مصوت + یک صامت، حرف روی «ن» قافیه طبق قاعده «۲» است.

گزینه «۴» واژه‌های قافیه «بهل، بجل» حروف مشترک «_ ل» مصوت + یک صامت، حرف روی «ل» قافیه طبق قاعده «۲» است.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۵۰- گزینه ۴

(مهمر نورانی)

در بیت گزینه «۴»، قافیه مطابق قاعده «۲» ساخته شده است. واژه‌های قافیه «جانی، جوانی» حروف مشترک قافیه «ان+ی»، حروف اصلی «ان» و حرف الحاقی «ی».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بقا و لا» حروف قافیه هستند و «ست» ردیف می‌باشد. طبق قاعده «۱» حروف مشترک قافیه، «ا» می‌باشد.

گزینه «۲» واژه‌های قافیه «هوایی، نوایی» حروف مشترک قافیه «+پی» قاعده ۱ تبصره ۱ حروف الحاقی «یی» و حرف اصلی «ا»

گزینه «۳» واژه‌های قافیه «زیبایی، بگشایی» حروف مشترک قافیه «+پی» قاعده ۱ تبصره ۱ حروف الحاقی «یی» و حرف اصلی «ا»

(قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۵۱- گزینه «۳»

(علی‌مهمد کریمی)

در زمان هخامنشیان، با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

(پامعه و قانوناره، صفحه ۱۰۹)

۵۲- گزینه «۴»

(علی‌مهمد کریمی)

نظام طبقاتی عصر ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود و اشراف‌زادگان فقط به امور جنگی، دیوانی، ورزش‌های رزمی، شکار و بزم می‌پرداختند.

(پامعه و قانوناره، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۵۳- گزینه «۲»

(علی‌مهمد کریمی)

در دوران ساسانی، موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر موجب فاسد شدن جامعه می‌شود.

(پامعه و قانوناره، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۵۴- گزینه «۴»

(علی‌مهمد کریمی)

نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد: ۱- تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند و قشر جدیدی به نام دبیران به طبقه حاکم افزوده شد. ۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان.

(پامعه و قانوناره، صفحه ۱۱۱)

۵۵- گزینه «۳»

(علی‌مهمد کریمی)

لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.

(پامعه و قانوناره، صفحه ۱۱۴)

۵۶- گزینه «۴»

(مهرته صفاری)

شاهان هخامنشی به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند، تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۱۹)

۵۷- گزینه «۲»

(مهرته صفاری)

داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی، در جریان لشکرکشی به هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکپلاکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۲۱)

۵۸- گزینه «۲»

(مهرته صفاری)

پیمانه یا کیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود، چون در آن روزگار میزان و مقدار مواد خوراکی را به جای وزن کردن، با پیمانه تعیین می‌کردند.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۲۴)

۵۹- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

سه آتشکده آذربرین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذر گشنسپ در آذربایجان، ویژه شاهان و آذرفرنبغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

(دین و اعتقادات، صفحه ۱۳۴)

۶۰- گزینه «۲»

(ضبییه مهبی)

از جمله مهم‌ترین و مفصل‌ترین کتاب‌هایی که در عصر ساسانیان بر اساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تألیف شد، باید از دینکرد نام برد که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است.

(دین و اعتقادات، صفحه ۱۳۴)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۳»

(علی‌مهمد کریمی)

افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۷۸)

۶۲- گزینه «۲»

(علی‌مهمد کریمی)

شهر باستانی بیشاپور، که در شمال غربی کازرون قرار دارد، در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود، جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۰)

۶۳- گزینه «۴»

(علی‌مهمد کریمی)

شهرهای خطی، شهرهایی هستند که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته‌اند.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۳)

۶۴- گزینه «۱»

(علی‌مهمد کریمی)

نقش هر سکونتگاه بر اساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود و در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان‌شهر می‌گویند.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۴ و ۸۶)

۶۵- گزینه «۳»

(علی‌مهمد کریمی)

در روستاهای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۲)

۶۶- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

گسترده‌گی کشور ایران در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۱)

۶۷- گزینه «۱»

(حبیبه ممینی)

استفاده از کشت گلخانه‌ای، یکی از روش‌هایی است که بین باغداران ایرانی رایج شده است؛ زیرا مزایای فراوانی دارد؛ از جمله:

۱- کاهش مصرف آب

۲- تولید در طول سال و همه جا

۳- کنترل بهتر وضعیت کشت

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۱)

۶۸- گزینه «۱»

(مهرته صفاری)

موقعیت ریاضی کشور ایران و گستردگی آن در عرض جغرافیایی باعث تنوع اقلیمی و چشم‌اندازهای طبیعی شده است.

تنوع قومی و فرهنگی در کشور زمینه‌های گردشگری اجتماعی- فرهنگی را فراهم آورده است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۸)

۶۹- گزینه «۳»

(حبیبه ممینی)

بخش معدن یکی از بخش‌های مهم اشتغال در کشور ایران است.

استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۵)

۷۰- گزینه «۴»

(مهرته صفاری)

از جمله صنایع مهم کشور ایران، صنعت پتروشیمی است که بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۴»

(آزراه میرزایی)

بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود. جامعه ایران به رهبری امام خمینی و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل‌بیت، به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را در ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد و به این ترتیب از مرزهای جامعه ایمانی خود در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود، به مدت هشت سال دفاع کرد.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه ۱۰۷)

۷۲- گزینه «۳»

(آزراه میرزایی)

جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد. نظریه‌پردازان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه ۱۰۸)

۷۳- گزینه «۴»

(سیرمهر مدنی‌رینانی)

امروزه بسیاری از کنشگران فردی با استفاده از شبکه‌های اجتماعی، ارتباطات اجتماعی گسترده‌ای در فضای مجازی دارند و به همین دلیل گاهی تأثیرگذاری بیش‌تری در مقایسه با دولت‌ها دارند.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۱۸)

۷۴- گزینه «۴»

(بهروز یحیی)

مقبولیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت باشد و مدار مقبولیت، خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۲۰)

۷۵- گزینه «۱»

(بهروز یحیی)

ارسطو از دو ملاک اول و دوم یعنی براساس کمیت افراد تأثیرگذار و روش تصمیم‌گیری برای دسته‌بندی نظام‌های سیاسی استفاده می‌کند و از شش نوع حکومت نام می‌برد. ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۷۶- گزینه «۲»

(حبیبه مهبی)

فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان سیاسی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود که در سرزمین پهناور ایران زندگی می‌کردند. این زبان به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت. متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۷۷- گزینه «۳»

(حبیبه مهبی)

اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند. جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۷۸- گزینه «۲»

(حبیبه مهبی)

لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۲۳)

۷۹- گزینه «۲»

(فروغ نهمی تیموریان)

هر جهان اجتماعی علاوه بر هویت فرهنگی از هویت سیاسی نیز برخوردار است. قدرت سخت، قدرتی است که از طریق ابزارهای خشن، با زور و به‌طور آشکار، توسط نهادهای نظامی اعمال می‌شود.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۸۰- گزینه «۳»

(فروغ نهمی تیموریان)

تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر، به دو صورت می‌تواند باشد:

- ۱- تبعیت با کراهت؛ وقتی است که تبعیت ناشی از تهدید و ترس باشد.
- ۲- تبعیت با رضایت؛ وقتی است که شخصی با میل درونی، مطابق اراده دیگری عمل کند.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه ۱۱۹)

منطق

۸۱- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

شرط اول یعنی دو مقدمه سالبه نباشند، یا هر دو موجبه باشند (که نتیجه، موجبه خواهد شد) یا یکی موجبه یکی سالبه باشد (که نتیجه سالبه خواهد شد)

شرط دوم یعنی حد وسط در هر دو مقدمه منفی نباشد که در شکل دوم چون حد وسط در هر دو مقدمه محمول است پس هر دو مقدمه نباید موجبه باشند. پس یک مقدمه موجبه یک مقدمه سالبه است پس نتیجه حتماً سالبه است.

چون نتیجه حتماً سالبه است پس محمول نتیجه علامت مثبت دارد پس حتماً نیاز به بررسی شرط سوم هست.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

۸۲- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

حدوسط در مقدمه اول $\Rightarrow Y$ و در مقدمه دوم $\neg Y$ خالی است. چون علامت مساوی کنار Z قرار گرفته است. بنابراین حدوسط تکرار نشده است. توجه کنید که این نوع استدلال در قیاس اقترانی در منطق قدیم ارسطویی (که قواعد آن را در کتاب درسی مطالعه کرده‌اید) قابل بررسی نیست و نمی‌توان نتیجه آن را تبیین کرد. چون نتیجه‌گیری در قیاس اقترانی با وجود حدوسط ممکن است اما اینجا نمی‌توان « $\neg Y$ » و «مساوی با $\neg Y$ » را حد وسط گرفت.

(قیاس اقترانی، صفحه ۷۲)

۸۳- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

بعضی د ه است (صادق) + هیچ د الف نیست (صادق: متناقض قضیه دوم): بعضی ه الف نیست. (شرط اول را داراست: هر دو مقدمه سالبه نیستند) / شرط دوم را داراست: حد وسط در مقدمه دوم علامت مثبت دارد، لذا در هر دو مقدمه علامت

منفی ندارد / شرط سوم را داراست: زیرا محمول نتیجه (الف) علامت مثبت دارد و در مقدمه دوم هم علامتش مثبت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو حالت داریم:

هر الف ب است (صادق) + هر ب ج است (صادق: متناقض قضیه دوم): هیچ الف ج نیست * (شرط سوم اعتبار قیاس را ندارد)

هر الف ب است (صادق) + بعضی ب ج است (صادق: تداخل تحت تضاد قضیه دوم): هیچ الف ج نیست * (شرط دوم و سوم اعتبار قیاس را ندارد)

گزینه «۳»: هر ج ب است (صادق) + بعضی ب الف است (صادق: متناقض قضیه دوم): هر ج الف است * (شرط دوم اعتبار قیاس را ندارد)

گزینه «۴»: بعضی د الف است (صادق) + بعضی ب الف نیست (صادق: متناقض قضیه دوم): هر د ب است * (شرط سوم اعتبار قیاس را ندارد)

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۸۴- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

در این گزینه، ابتدا تالی و سپس مقدم ذکر شده است، اما در سایر گزینه‌ها ابتدا مقدم است و سپس تالی.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۸۵- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حقیقی - حقیقی

گزینه «۲»: حقیقی - مانعةالجمع

گزینه «۳»: حقیقی - انفصال برقرار نیست

گزینه «۴»: انفصال برقرار نیست - حقیقی

۸۸- گزینه «۳»

(فهرار علی نژاد)

این دو قضیه با هم رابطه تداخل تحت تضاد دارند. در تداخل تحت تضاد امکان دارد که هر دو قضیه صادق باشند اما ممکن نیست که هر دو کاذب باشند. لذا اگر این دو قضیه را به صورت یک قضیه شرطی متصل بازنویسی کنیم، قضیه ما مانع‌الرفع خواهد بود (اجتماع طرفین مجاز و ارتفاع طرفین محال است).

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۸۹- گزینه «۲»

(فهرار علی نژاد)

بین دو جزء یک قضیه شرطی منفصل حتماً باید رابطه تباین و یا من‌وجه باشد تا انفصال برقرار شود. در رابطه تساوی و مطلق انفصالی وجود ندارد.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۹۰- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

قیاس استثنایی این گزینه به شکل زیر است:

هرکسی دانش‌آموز انسانی باشد (مقدم) آزمون‌های کانون را می‌شناسد (تالی)؛ دانش‌آموزان تجربی دانش‌آموز انسانی نیستند (رفع مقدم)، پس آزمون‌های کانون را نمی‌شناسند (رفع تالی).

این استدلال معتبر نیست، زیرا از حالت رفع مقدم نمی‌توان نتیجه صحیحی به دست آورد.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

نکته: اگر بین دو حالت قضیه شرطی نسبتی مثل تساوی یا عموم و خصوص مطلق

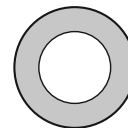
در نسبت‌های چهارگانه برقرار باشد اصلاً انفصالی برقرار نیست و نمی‌توان یک قضیه شرطی منفصله ساخت.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۸۶- گزینه «۳»

(مهسا عفتی)

اگر به صورت شکل بخواهیم ترسیم کنیم چنین می‌شود:

دایره بزرگ‌تر مفهوم ب و قسمت‌های رنگی مفهوم غیرالف است. بیاید یک مثال

بزنیم. «حیوان» و «غیرانسان» چنین حالتی دارند. آیا می‌شود چیزی هم حیوان

باشد و هم غیرانسان؟ بله مثلاً زرافه باشد. اما نمی‌شود حیوان نباشد و غیرانسان نیز

نباشد (یعنی انسان باشد و حیوان نباشد). پس قضیه ما مانع‌الرفع است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۸۷- گزینه «۲»

(مهسا عفتی)

این قضیه معادل این است که بگوییم تنها در صورتی که ج د باشد، دیگر قضیه الف

ب است کاذب است (یعنی الف ب نیست).

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

پاسخ تشریحی آزمون دانش شناختی ۱ اردیبهشت ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

اگر در آزمون‌های قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال، پاسخ نامه‌های تشریحی را مطالعه فرمائید.

۲۶۱. کدام مورد برای مطالعه متون درسی مفید است؟

۱. سوال از خود در مورد میزان یادگیری
۲. سوال از خود در مورد روش یادگیری
۳. بررسی دلایل اشتباهات و خطاها
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. مطالعه صرفاً روخوانی و تکرار مطالب نیست. روش صحیح مطالعه این است که بعد از خواندن مطالب، خودارزیابی داشته باشید تا میزان یادگیری خود را متوجه شوید، همچنین دلایل اشتباهات و روش یادگیری خود را بررسی کنید تا با بینش در مورد خود، بتوانید برای مطالعه‌ی مباحث بعدی تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی صحیحی داشته باشید.

۲۶۲. کدام مورد در خصوص بازبینی سوالات آزمون و یا ارزیابی صحیح است؟

۱. موجب آگاهی از نقاط قوت و ضعف می‌شود.
۲. موجب اثربخشی مطالعه بعدی می‌شود.
۳. هیچ‌کدام
۴. هر دو

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. بازبینی سوالات آزمون، موجب آگاهی از نقاط قوت و ضعف می‌شود. بررسی این موضوع که بر کدام بخش از مطالب تسلط دارید و در چه مباحثی نیاز دارید خودتان را تقویت کنید، باعث هدفمند شدن مطالعه شما برای مطالعه دوباره آن مباحث می‌شود.

۲۶۳. کدام مورد در ارزیابی‌های آزمایشی اهمیت بیشتری دارد؟

۱. نمره نهایی آزمون
۲. نمره تراز
۳. پاسخ‌های ارائه شده به هر سوال
۴. میانگین درصدها

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. در ارزیابی‌های آزمایشی دریافت نمره نهایی بدون بررسی تک‌تک پاسخ‌های ارائه شده به سوالات، کمکی به آگاهی از تسلط شما بر مباحث و پیشرفت‌تان در آزمون‌های آینده نمی‌کند. مهم‌ترین بخش بعد از پاسخ دادن به سوالات، بررسی پاسخنامه تشریحی سوالاتی است که به آن‌ها پاسخ درست و یا غلط داده‌اید. زیرا فقط در این صورت است که متوجه نقاط قوت و ضعف خود می‌شوید و می‌توانید برنامه‌ریزی کنید که چه مباحثی را نیاز دارید مجدداً مطالعه کنید و در چه قسمت‌هایی مسلط هستید.

۲۶۴. کدام مورد برای حل مساله مفید است؟

۱. شکاندن مساله به اجزاء کوچکتر
۲. در نظر گرفتن قوانین حاکم بر مساله
۳. ارزیابی راه حل‌های ممکن
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. حل مسئله گام‌هایی دارد و درست‌ترین راه برای مدیریت آن، تقسیم مسئله به اجزای مختلف، در نظر گرفتن قوانین حاکم بر مساله و بر اساس آن، مشخص کردن تمام راه‌حل‌های ممکن، ارزیابی آن‌ها و در نهایت انتخاب بهترین راه‌حل است. بدون این مراحل، دم‌دست‌ترین راه بدون در نظر گرفتن ارزش آن انتخاب خواهد شد.

۲۶۵. کدام یک از موارد زیر پس از تصمیم‌گیری مفید است؟

۱. چرا من این گزینه را انتخاب کردم؟
۲. چگونه می‌توانم رویکرد خود را برای انتخاب بعدی بهبود دهم؟
۳. چرا من اشتباه کردم؟
۴. مورد ۱ و ۲

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. ارزیابی پیامدهای تصمیمی که گرفته شده است، اهمیت زیادی دارد. با ارزیابی دلیل انتخاب خود، می‌توانید برای انتخاب‌های بهتر آینده تصمیم‌گیری کنید.

۲۶۶. کدام مورد برای استفاده از شکل در تصمیم‌گیری درست است؟

۱. موجب سازماندهی افکار مختلف می‌شود.
۲. امکان برقراری ارتباط بین گزینه‌ها را راحت‌تر می‌کند.
۳. همه گزینه‌ها برای انتخاب پیش رو قرار می‌دهد.
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. استفاده از شکل به عینی کردن افکار و در نتیجه دیدن تمام گزینه‌های ممکن و سازماندهی بهتر کمک می‌کند. همچنین تصاویر گزینه‌های مختلف امکان متوجه شدن ارتباط بین آن‌ها را راحت‌تر می‌کند.

۲۶۷. کدام مورد برای حل یک مساله را مناسب‌تر می‌دانید؟

۱. آگاهی از راه حل‌های مختلف
۲. آگاهی از سریع‌ترین راه حل‌ها
۳. آگاهی از دقیق‌ترین راه حل‌های خود
۴. آگاهی از یک راه حل مطلوب خودمان

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. مناسب‌ترین راه برای حل یک مسئله، آگاهی از راه حل‌های مختلف بجای استفاده از اولین و سریع‌ترین راه‌حلی است که به ذهنمان می‌رسد. بررسی و ارزیابی جنبه‌های مختلف چند راه حل منجر به تصمیم‌گیری بهتر و انتخاب مناسب‌ترین راه حل ممکن می‌شود.

۲۶۸. کدام مورد در خصوص یادگیری با مشارکت دیگران درست است؟

۱. موجب آگاهی از رویکردهای مختلف می‌شود.
۲. مطالب بهتر یاد گرفته می‌شود.
۳. موجب حواس پرتی می‌شود.
۴. مورد ۱ و ۲

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. یادگیری مشارکتی باعث می‌شود تا مبحث مورد نظر را از دیدگاه‌های مختلف ببینید در نتیجه موجب آگاهی از رویکردهای مختلف می‌شود. همچنین با استفاده از بارش فکری گروهی، راه حل را پیدا کنید که این نوع یادگیری اکتشافی و بیان مطالب از زبان دیگران، منجر به یادگیری و تثبیت بهتر اطلاعات می‌شود.

۲۶۹. کدام مورد در خصوص توانایی شناختی ما صحیح است؟

۱. می‌تواند تغییر کند.
۲. تغییر ناپذیر است.
۳. هر دو مورد
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. توانایی شناختی ما یک امر ذاتی و ثابت نیست و تقویت‌پذیر است. با کمک تمرینات هدفمند شناختی می‌توان آن‌ها را ارتقا داد. این تقویت با دو رویکرد توسعه توانایی‌های شناختی با برنامه‌های هدفمند تقویتی و یا یادگیری مدیریت منابع شناختی موجود صورت می‌گیرد. آزمون‌های دانش شناختی رویکرد دوم را دنبال می‌کنند. دسترسی به برنامه‌های هدفمند تقویتی در پروفایل کانون شما قرار داده شده است.